

Predkladacia správa

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky predkladá na rokovanie vlády návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

Navrhovaná právna úprava predstavuje novú koncepciu zabezpečenia starostlivosti o chorého príbuzného v jeho domácom prostredí, v rámci ktorej sa zavádza inštitút osobnej starostlivosti v prirodzenom prostredí osoby a súvisiaca nová kategória dávky ošetrovnej, ktorá je poskytovaná zo sociálneho poistenia poistencovi, ktorý chorého príbuzného osobne a celodenne ošetruje.

Cieľom úprav v nemocenskom poistení je zavedením novej kategórie dávky ošetrovnej, tzv. dlhodobé ošetrovnej, kompenzovať dočasnú stratu príjmu poistenca, ktorý osobne a celodenne ošetruje chorého príbuzného v prípade, kedy bol tento v dôsledku náhlej zmeny zdravotného stavu hospitalizovaný a prepustený zo zariadenia ústavnej zdravotnej starostlivosti do domáceho prostredia, resp. príbuznú osobu, ktorá sa pre nevyliciteľné ochorenie nachádza v terminálnom štádiu ochorenia alebo v štádiu na konci života. Prínosom navrhovanej právnej úpravy je, že nemocensky poistené osoby, ktoré vykonávajú osobnú starostlivosť v prirodzenom prostredí (a teda nemôžu vykonávať po uvedení obdobie ošetrovania zárobkovú činnosť), budú mať zabezpečený príjem dávkou zo sociálneho poistenia počas podstatne dlhšieho obdobia, ako tomu mohlo byť doteraz, pričom sa budú môcť pri výkone starostlivosti, vzhľadom na jej náročnosť, za zákonom stanovených podmienok strieďať.

Vzhľadom na poznatky z aplikačnej praxe a predkladané požiadavky poistencov sa v súvislosti s dávkou ošetrovnej predlžuje aj maximálne obdobie poskytovania tzv. krátkodobého ošetrovnej z 10 na 14 dní a rozširuje okruh príbuzných osôb, ošetrovaním (resp. zabezpečovaním starostlivosti) ktorých môže nemocensky poisteným osobám vzniknúť nárok na ošetrovnej. Všetky uvádzané opatrenia prispievajú k efektívnejšiemu zabezpečeniu starostlivosti o chorého príbuzného v jeho prirodzenom prostredí.

Za účelom vykonania navrhovaných zmien v nemocenskom poistení sa nevyhnutnej miere vstupuje aj do nasledovných zákonov:

- zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- zákon č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- zákon č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Návrh zákona nie je predmetom vnútrokomunitárneho pripomienkového konania.

Účinnosť právnej úpravy súvisiacej s ošetrovným a osobnej starostlivosti v prirodzenom prostredí osoby sa navrhuje od 1. januára 2021 okrem ustanovení, ktoré vzhľadom na už platnú právnu úpravu ročného zúčtovania v sociálnom poistení reflektujú túto účinnosť. Súčasne sa navrhuje, aby úprava posudzovania kvalifikačného obdobia pre účely

minimálneho dôchodku nadobudla rovnakú účinnosť ako účinnosť právnej úpravy, ktorou sa novo určili parametre pre priznanie a výšku minimálneho dôchodku, t.j. 1. januára 2020.

Návrh zákona sa v súlade s čl. 15 Legislatívnych pravidiel vlády Slovenskej republiky predkladá na rokovanie vlády Slovenskej republiky bez predošlého prerokovania návrhu zákona s príslušnými orgánmi a inštitúciami v pripomienkovom konaní. Dôvodom je snaha zabezpečiť ošetrovaným osobám Ústavou Slovenskej republiky garantované základné práva na zachovanie dôstojnosti (čl. 19) a ochranu zdravia (čl. 40) a zabezpečiť rodinným príslušníkom vykonávajúcich osobnú starostlivosť v prirodzenom prostredí Ústavou Slovenskej republiky garantované základné právo na primerané hmotné zabezpečenie pri nespôsobilosti na prácu (čl. 39). Prerokovaním návrhu zákona v riadnom legislatívnom procese by sa nežiaduci stav predlžoval a prehlboval.